

ความหลงตนเองตน

[ไทย – Thai – تايلاندي]

ดร.อะมีน บิน อับดุลลอฮ์ อัช-ชะกอวีย์

แปลโดย : ญัจญวา บุญมาเลิศ

ตรวจทานโดย : อัสรัน นิยมเดชา

ที่มา : หนังสือ อัต-ตุร์อูร์ อัล-มุนตะกอฮฺ มิน อัล-กะลีมาต

อัล-มุลกอฮฺ

2012 - 1434

IslamHouse.com

العجب

« باللغة التايلاندية »

د. أمين بن عبدالله الشقاوي

ترجمة: نجوى بونماليرت

مراجعة: عصران نيومديشا

المصدر: كتاب الدرر المنتقاة من الكلمات الملقاة

2012 - 1434

IslamHouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

ความหลงทะนงตน

มวลการสรรเสริญเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ขอการสดุดียกย่อง และความสันติจงมีแด่ท่านศาสนทูตของอัลลอฮฺ ฉันขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺเพียงองค์เดียว ไม่มีภาคีใดๆ สำหรับพระองค์ และฉันขอปฏิญาณว่ามุหัมมัดคือบ่าวและศาสนทูตของพระองค์

สิ่งหนึ่งที่เป็นเรื่องสำคัญ เป็นบาปอันใหญ่หลวงที่ทำลายตัวตน ทำลายการงาน และมีลักษณะที่น่าตำหนิยิ่ง คือ ความหลงทะนงตน ท่านรอซิบ อัล-อัศฟะฮานียฺ ได้กล่าวว่า "ความหลงทะนงตน คือการที่บุคคลหนึ่งคิดว่าเขาเหมาะสมคู่ควรกับสถานะหนึ่ง ซึ่งอันที่จริงแล้วไม่ได้คู่ควรกับเขาเลย บางคนกล่าวว่า คือการที่เขาลำพองในความโปรดปรานที่เขาได้รับ และรู้สึกมั่นใจในสิ่งนั้น โดยลืมผู้ให้ความโปรดปรานนั้นไป (หมายถึงอัลลอฮฺ)"

อัลลอฮฺผู้สูงส่งได้ตรัสว่า

﴿ لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدَبِّرِينَ ﴿٢٥﴾ ﴾ [التوبة : ٢٥]

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงช่วยเหลือพวกเจ้าแล้วในสนามรบอันมากมาย และในวันแห่งสงครามหุัยนั้ด้วย ขณะที่การมีจำนวนมากของพวกเจ้าทำให้พวกเจ้าพึงใจ แล้วมันก็มีได้อำนวยประโยชน์แก่พวกเจ้าแต่อย่างใด และแผ่นดินก็แคบแก่พวกเจ้า ทั้งๆที่มันกว้างอยู่ แล้วพวกเจ้าก็หันหลังหนี” (อิตเตาบะฮฺ: ๒๕)

และอัลลอฮ์ผู้สูงส่ง ยังได้ตรัสเกี่ยวกับกอรูนไว้ว่า

﴿ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۗ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِن الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْئَلُ عَن ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ ﴾ [القصص : ٧٨]

ความว่า “เขา (กอรูน) กล่าวว่า ฉันได้รับมันเพราะความรู้ของฉัน ก็เขา (กอรูน) ไม่รู้ตอกหรือว่าอัลลอฮ์ได้ทรงทำลายผู้ที่มีพลังยิ่งกว่าและมีพรรคพวกมากกว่าก่อนหน้าเขาในศตวรรษก่อนๆ

และบรรดาผู้กระทำความผิดจะไม่ถูกสอบสวนเกี่ยวกับความผิด
ต่างๆ ของพวกเขาดอกหรือ?!!” (อัลเกาะศ็อบ: ๗๘)

อัลลอฮ์ได้ตรัสอีกว่า

﴿ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٦﴾ ﴾

[الكهف: 35]

ความว่า “และเขาได้รับผลิตผล ดังนั้นเขาจึงกล่าวแก่เพื่อนของเขาขณะที่กำลังโต้เถียงกันอยู่ว่า ฉันมีทรัพย์สินมากกว่าท่าน และมีบริวารมากกว่า เขาได้เข้าไปในสวนของเขาโดยที่เขาเป็นผู้อธรรมแก่ตัวเขาเอง เขากล่าวว่า ฉันไม่คิดว่าสวนนี้จะพินาศไปได้เลย” (อัล-กะฮฟู: ๓๕)

เมื่อใดบุคคลหนึ่งได้ลุ่มหลงในสิ่งที่เขามีอยู่ เมื่อนั้นเขาได้ลืมไปว่านั่นเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงประทานให้แก่เขา ซึ่งผู้ให้ (อัลลอฮ์) สามารถที่จะเอามันกลับคืนได้ และเขาก็จะกลายเป็นผู้ขัดสนเหมือนที่เคยเป็นมา และปลายทางของเขาก็จะเป็นดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿وَأَحِيطَ بِشَمْرِهِ فَاصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ۗ﴾ [الكهف: ٤٢]

ความว่า “และผลิตผลของเขาก็ถูกทำลายหมด แล้วเขาก็ประคบฝ่ามือทั้งสองด้วยความเสียใจต่อสิ่งที่เขาได้จับจ่ายไป และมันพังพาบลงมา และเขากล่าวว่า โอ้ หากฉันไม่เอาผู้ใดมาตั้งภาคีกับพระผู้เป็นเจ้าของฉันก็คงจะดี” (อัล-กะฮฟู: ๔๒)

ท่านอบูสุร็อยเราะฮฺ เราะะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي فِي حَلَةٍ تُعْجِبُهُ نَفْسُهُ ، مُرَجِّلٌ جُمَّتَهُ ، إِذْ حَسَفَ اللَّهُ بِهِ ، فَهُوَ يَتَجَلَّجَلُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ» [البخاري برقم ٥٧٨٩ ، ومسلم برقم ٢٠٨٨]

ความว่า “ขณะที่ชายคนหนึ่งซึ่งสวมเสื้อผ้าอาภรณ์สวยงาม กำลังเดินอย่างโอ้อวดทะนงตน ปล่อยให้ผมสยายประบ่า ทันใดนั้นอัลลอฮ์ก็ได้ให้ธรณีสูบเขา และเขาจะถูกทรมานจนกระทั่งถึงวันกิยามะฮฺ “ (บันทึกโดย อัล-บุคอรีฮฺ 5789 และมุสลิม 2088)

ท่านอนัส เราะะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

لَوْ لَمْ تَكُونُوا تُذُنِبُونَ ، لَحَشَيْتُمْ عَلَيْنَكُمْ مَا هُوَ أَكْبَرُ مِنْهُ : الْعُجْبُ» [رواه
البيزار، انظر كشف الأستار برقم ٣٦٣٣]

ความว่า “หากว่าพวกท่านไม่เคยก่อความผิดบาป ฉันก็ยังเกรง
ว่าพวกท่านจะทำสิ่งที่ร้ายแรงกว่านั้น นั่นคือ การหลงทะนงตน”
(บันทึกโดยอัล-บัซซารุ ในกัซฟุลอัศตาร์ เลขที่ ๓๖๓๓)

ท่านอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมมา เล่าว่า ท่านน
บี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า

«ثَلَاثٌ مُهْلِكَاتٌ : شُحٌّ مُطَاعٌ ، وَهَوَى مُتَّبَعٌ ، وَإِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ» [رواه
البيزار، انظر كشف الأستار برقم ٨٠]

ความว่า “สามประการที่นำไปสู่ความพินาศคือ ความตระหนี่ถี่
เหนียว การทำตามอารมณ์ใฝ่ต่ำ และการหลงตัวเอง” (บันทึก
โดยอัลบัซซารุ ในกัซฟุลอัศตาร์ เลขที่ ๘๐)

มีรายงานงานว่าท่านอิบนุ มัสอูด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้
กล่าวว่า “ความพินาศมีอยู่ในสองประการนี้ คือ ความทะนงตน
และ ความท้อแท้สิ้นหวัง” (ดู มุคตะศ็อรุ มินฮัจญ์ อัล-กอดีดิน
หน้า 298-299)

ท่านอภินุฑตามะฮฺ เราะหิมะฮฺลลอฮฺ กล่าวว่า “พึงทราบ
เถิด ว่าความหลงทะนงตนนั้นเป็นสาเหตุที่จะนำไปสู่ความมโหฬาร
โหดร้าย สิ่งนี้ก่อให้เกิดผลร้ายตามมามากมายกับเพื่อนร่วมโลก
ส่วนความผิดต่อผู้สร้าง (อัลลลอฮฺ) นั้น ก็คือการที่ความลำพอง
ตนในการทำตามคำสั่งใช้เกิดจากความรู้สึกว่สิ่งนั้นเป็นสิ่ง
สำคัญ เสมือนว่าเขามีบุญคุณต่ออัลลลอฮฺกับสิ่งที่เขาทำไป และ
หลงลืมไปว่าอันที่จริงแล้วอัลลลอฮฺต่างหากที่เป็นผู้ให้ความสำเร็จ
แก่เขา นอกจากนี้เขาจะมองไม่เห็นข้อบกพร่องต่างๆอันจะ
ส่งผลให้การงานเหล่านั้นสูญเปล่าและเสียไป ทั้งนี้ผู้ที่พยายาม
ค้นหาจุดบกพร่องในการงานของตนก็คือผู้ที่เกรงว่าการงาน
ดังกล่าวจะถูกปฏิเสธตกไป ส่วนผู้ที่มีความพึงพอใจและหลง
ทะนงตนนั้นจะไม่ตรวจสอบค้นหาข้อบกพร่องของตัวเอง เพราะ
ความทะนงตนนั้นจะเกิดขึ้นกับสิ่งที่คุณคิดว่ามีความครบถ้วน
สมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นความรู้หรือการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
หากเขาเห็นว่าที่เขาทำนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ ณ ที่อัลลลอฮฺอย่าง
แน่นอน ความหลงทะนงตนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเขาอวดดีลำพอง
ตนในสิ่งที่เขาภูมิใจ และคาดหวังผลตอบแทน ดังที่เขาคาดหวัง

การตอบรับคำร้องขอ และไม่ต้องการคำปฏิเสธ" (ดู มุคตะคีออร์ มินฮาจ อัล-กอดีดิน หน้า 298-299)

สาเหตุของการทะนงตนก็คือ ความโง่เขลาโดยแท้ ซึ่งวิธีการรักษาก็คือ ความตระหนักรู้ อันเป็นสิ่งตรงข้ามกับความโง่เขลา กล่าวคือ ตระหนักรู้ว่าสิ่งที่ส่งผลให้เขาพึงใจในตนเองนั้น เป็นความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ที่เขาไม่อาจจะสรรหามาได้ด้วยตัวเอง ดังนั้นถือเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เขาจะภูมิใจในความกรุณา การให้เกียรติ และความโปรดปรานที่อัลลอฮฺทรงให้แก่เขา เมื่อมนุษย์ตระหนักรู้เช่นนี้แล้ว เขาจะไม่คิดว่าสิ่งต่างๆ ที่ได้รับเป็นผลงานของตนเอง และจะไม่หลงทะนงในตนเองอีก เพราะอัลลอฮฺคือผู้มอบความสำเร็จให้กับเขา และเมื่อเขาเปรียบเทียบกับความโปรดปรานแล้ว ก็ไม่สามารถเทียบได้กับเศษเสี้ยวของความโปรดปรานที่เขาได้รับเลย

ดังกล่าวนี้เป็นกรณีที่การงานของเขาปราศจากสิ่งที่ทำให้เกิดความบกพร่องเสื่อมเสีย และปราศจากความพลั้งเผลอ หากว่าเขาหลงลืมไป ก็ควรที่จะระวังตัว และกลัวการลงโทษกับความผิดพลาดนี้ นี่คือการรักษาอาการหลงทะนงตนโดยรวม

ส่วนการรักษาอาการต่างๆ โดยละเอียดนั้นขึ้นอยู่กับสถานะที่ต่างกันออกไปของความทะนงตน หากว่าความทะนงตนอันเนื่องมาจากกายภาพ เช่นความสวยงาม พละกำลัง ที่ทำให้บุคคลนั้นลุ่มหลงตนเอง วิธีการรักษาก็คือ ให้ครุ่นคิดถึงความสกปรกภายในตัว ในตอนแรกและตอนสุดท้าย ความสวยงามและร่างกายอันสมส่วน จะเป็นอย่างไรเมื่อได้เกลือกกับฝุ่นดิน และถูกฝังอยู่ในหลุมฝังศพ เพื่อว่าเขาจะได้รู้สึกถึงความสกปรกน่ารังเกียจ

หากว่าความทะนงตนอันเนื่องมาจากทรัพย์สิน ลูกหลาน คนรับใช้ และญาติพี่น้องที่มากมาย วิธีแก้ก็คือตระหนักรู้ถึงความอ่อนแอของตน และความอ่อนแอของพวกเขา และตระหนักว่าทรัพย์สินนั้นมีผลร้ายมากมาย ไม่นานก็หมดไป ไม่มีแก่นสารใดๆ ทั้งสิ้น

ชายหนุ่มคนหนึ่งได้เดินผ่านท่านหะสัน อัล-บัศรียู โดยสวมใส่เสื้อผ้าสวยงาม คุณติ ท่านหะสันได้เรียกชายหนุ่มคนนั้นและกล่าวว่า “มนุษย์นั้นมีความปลื้มปีติกับวัยหนุ่มของตน และหลงในรูปร่างลักษณะที่มี ประหนึ่งว่าหลุมศพได้ซ่อนร่างกาย

ของท่านไว้ และตั้งว่าท่านได้พบเจอกับการงานของท่านแล้ว
ท่านจงระวังรักษาหัวใจของท่านเถิด เพราะแท้จริงสิ่งที่อัลลอฮ์
ทรงประสงค์ที่จะเห็นจากบ่าวของพระองค์คือการที่พวกเขา
ปรับปรุงหัวใจของพวกเขา" มัสรู๊กได้กล่าวว่า "เพียงพอแล้ว
สำหรับคนที่มีความรู้ ที่เขาจะเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ และเพียงพอ
แล้วสำหรับคนที่โง่เขลา ที่เขาจะทะนงในความรู้ของตน"

มีคนหนึ่งกล่าวกับท่านหะสัน อัล-บัศรี๊ยะ ว่า "ใครคือคน
ที่ชั่วร้ายที่สุด?" ท่านตอบว่า "คือคนที่เห็นตนเองเป็นคนที่ดีเลิศ
ที่สุด" บางคนกล่าวว่า "คนโกหกนั้นอยู่ห่างไกลอย่างยิ่งจาก
ความประเสริฐสุดยิ่งงาม แต่คนที่โอ้อวดมีสภาพที่เลวร้ายยิ่งกว่า
เพราะเขาโกหกทั้งด้วยการกระทำและคำพูดของเขา แต่ทว่า คน
ที่หลงทะนงตนนั้นเลวร้ายยิ่งกว่าคนทั้งสองประเภทดังกล่าว
เพราะคนทั้งสองจำพวกนั้นมองเห็นข้อบกพร่องของตนเองและ
ต้องการปกปิดมันไว้ แต่คนที่หลงทะนงตนจะมองไม่เห็น
ความผิดของตน แต่เห็นเป็นข้อดีแทนและภูมิใจกับมัน"

อิบลิสสามารถร้าย ได้กล่าวว่า "หากว่าท่านเอาชนะผู้คนใน
สามสิ่งนี้ได้ ฉันจะไม่ขออะไรอีกเลย คือเมื่อเขาหลงทะนงตน

เมื่อเขารู้สึกว่าตนเองได้ปฏิบัติการทำงานที่มากมาย และเมื่อเขา
ล้มความผิดบาปของตนเอง" (ดู อัซซะรีอะฮฺ อิลลา มะการิม อัซ-
ซะรีอะฮฺ หน้า ๓๐๖-๓๐๗)

สรุป ความหลงทะนงตนมีผลเสียตามมามากมาย เป็น
โรคร้ายที่ส่งผลเสียต่อหัวใจโรคหนึ่ง หากว่าผู้คนไม่รู้ทัน โรคนี้จะ
ทำลายตัวเขา อีกทั้งยังเป็นสาเหตุที่ทำให้การงานไร้ผล รวมทั้ง
ไม่ได้อยู่สายตาของพระเจ้าอีกด้วย

والحمد لله رب العالمين،
وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين.